

UNANA ESIT EKQOM NDIŦO ISRAEL

Numbers 11:1-35; Psalm 78:17-41

QYQHŦ UKPEP-ŦKPO 99

Eke IkpŦ Owo

IKQ IBUOT: “Afo onyuŦ ɔnŦ mmŦ eti spirit fo, man anam mmŦ efiŦk ŦkpŦ, unyuŦ usioho mmŦ manna fo ke inua ufep, onyuŦ onŦ mmŦ mmŦŦ ke ini nsat-itŦŦ mmŦŦ” (Nehemiah 9:20).

I Nsukuyo NdiŦo Israel

1. Nsukuyo mmŦ, emi owo mitiŦke se akabaŦade inŦ nnyin, ama ada usŦp-usŦp ubierikpe etiene mmŦ, Numbers 11:1; Psalm 78:17; Ŧwed Mbon Philippi 2:14; Mme Ŧke 19:3; Jude 16; Mme Hebrew 12:29; 13:5; Deuteronomy 32:22
2. Ini kiet efen, Moses ɔtŦŦŦ ntak owut idemesie nte eti esine-ufŦt ke enye ndibŦŦ akam nnŦ mbio oro, Number 11:2, 3
3. Nsukuyo efen, emi ɔkŦtŦŦŦde ke otu mbuaha-udim oro, akanam mmŦ esin udia Abasi ke ndek enyuŦ ediŦk itŦŦ eyom udia isŦŦ Egypt, Numbers 11:4-9; Psalm 78:18-25; Numbers 21:5; Psalm 74:14; 106:13-15; 1 Ŧwed Corinth 10:1-11; 15:33; 2 Ŧwed Corinth 6:14; Psalm 1:1; Mme Ŧke 4:14; John 6:31-35

II Mkpe-UbŦk Moses Ye IbŦrŦ Abasi Ye Mme EwuhŦ

4. Uyom nsukuyo emi ama osim Heaven onyuŦ esin Abasi ayat esit ye NdiŦo Israel, Numbers 11:10; Psalm 106:25, 26; Numbers 14:22, 23; Deuteronomy 9:22; Mme Hebrew 3:16-19
5. Akam Moses okowut ifiŦk esie ke abaŦa unana ukeme esie ye ntak emi Abasi okpobiomde mbiomo mbio nsŦŦibuot oro, Numbers 11:11-15; 1 Ndidem 19:4-8; 2 Chronicles 20:12
6. Ema eteme Moses ete enye asat osioŦŦ, owo 70 emi enye odomode ɔfiŦk, idighe mmŦ emi enanade ifiŦk, man eŦwam enye, Numbers 11:16, 17; 1 Ŧwed Timothy 3:8-10
7. Abasi ɔkŦŦ etop Esie esŦk NdiŦo Israel, ebe ke Moses, emi eketiŦde ɔnŦ Abasi udomo idaha ebeŦe mmŦ, Numbers 11:18-23
8. Ema eyet mbiowo 70 oro aran saŦa-saŦa enim enŦ utom emi akanade ɔnŦ mmŦ, mbiet uduŦk-mmŦŦ Edisana Spirit emi ekenyenede ndinŦ man enŦ mme anditiene-Christ odudu ke Christ ama akakpa onyuŦ ɔdŦk ke enyŦŦ, Numbers 11:24-30

III Se Ikotibede Ke Ntak Nsukuyo NdiŦo Israel

9. Abasi ama ɔdŦŦ ikukpa, emi okotode Enye, man ɔyuhŦ udŦŦ mbio oro, Numbers 11:31, 32; Psalm 78:25-29; 105:40, 42
10. EbeŦe emi okotode idiŦk item, emi mikasaŦake ke uduak Abasi, ama ada mme idiŦk utip edi, Numbers 11:33-35; Psalm 78:30-33; 106:15; Isaiah 10:15, 16; Matthew 6:10; 26:39; John 7:17; 1 John 2:17; 5:14, 15
11. Edikabare esit mmŦ ke ini afanikŦŦ ikedighe oruk emi Abasi okpokopde inemesit abaŦa, Psalm 78:34-37, 40, 41; 95:8-11; 2 Chronicles 7:14; Isaiah 55:7; Joel 2:13; Psalm 66:13-15
12. Okposuk ekedide ntre, Abasi ama eti ete ke mmŦ edi obuk, ama efen ɔnŦ mmŦ ke mme ukwaŦ-ŦkpŦ mmŦ, ikonyuŦ isoboke mmŦ ke idiŦk-ŦkpŦ mmŦ, Psalm 78:38, 39; Isaiah 40:6-8; 1 Peter 1:24.

SE EKPEPDE EBAŦA

Emehe Ke Uwem Nsukuyo

Ukpep-ŦkpŦ nnyin ɔtŦŦŦ ye mme ikŦ ifaŦ emi ekpetiede nte ikŦ mmem-idem ɔnŦ andikot, ke akpa edise, edi emi akabare ɔnŦ enye uko nte enye ekerede abaŦa mmŦ, ke enye ekerede abaŦa se ikadade itie ke esit ye Ŧkankuk nna NdiŦo Israel ke ini ŦtŦŦŦ-isaŦ nduyo mmŦ. “Mbio oro enam nsukuyo” edian Abasi ye mmŦ emi Enye ekemekde, kpukpru ini, tutu nsukuyo mmŦ ekpere ndikabare ndi ido eke emehede mmŦ. Edi ke ini enye emi, usŦp-usŦp ubiere-ikpe ama etiene mmŦ ke ini mmŦ ekesukde uyo oto unana edinim ke akpanikŦ mmŦ. “IkaŦ Jehovah onyuŦ obumere ke otu mmŦ” ndiwut mmŦ idiŦk ndot-ndot edu-uwem mmŦ.

Moses ama ɔtŦŦŦ ntak ebine Abasi, nte enye ekesinamde ke ediwak ini, ke ibuot mbio oro. Jehovah ama okop akam esie, ndien ema enime ikaŦ nsobo oro, ke ndinam ntre, enye ama onim ediwak owo uwem. Edi oro ikanamke nsukuyo etre me ndiwŦŦŦre esit mbio oro ofuri-ofuri nnŦ Abasi, nte owo ekpekerede ete emi eyenam. Mbuaha udim owo ema eto Egypt ewŦŦŦ esaŦa ye mmŦ, ndien mme owo emi iketieneke Abasi ke ofuri esit, me ndikpono Enye nte

akpanade mmọ ekpono. “Idiok-iton ọdọ” mbuaha udim owo emi, ndien Nditọ Israel ekpebe idiok uwut-ṅkpọ mmọ ndien mmọ etua, esuk Abasi uyo ke ntak udia emi mmọ ekenyenede ndidia.

Ndik Emi Odude Ke Idiok Nsaña

Anditiene-Christ enyene ndida ini mmek mme nsaña ye nka esie. Enye oduṅ ke ererimbot idiok-ṅkpọ, anam mbubehe ye mme andiduṅ ke esit, ndien ke ndusuk idaha, enye ododuṅ ye mmọ emi mifiokke Abasi. Edi anditiene-Christ enyene ndinyene ifiok mbaña ṅkpọ-ndik emi odude ke edidian idem ye owo kiet ekededi emi odude ke otu “mbuaha udim owo,” midighe enye eyeda idiok-ṅkpọ nka oro odoriki idemesie, eyekut enye ke nka oro ekan nte ekutde enye ke nka nditọ Abasi. Ke ukpep-ṅkpọ nnyin, Nditọ Israel eketua efiori eyom udia ison Egypt utu ke mmọ ndiyom uyo emi otode Heaven!

Mme nkuni emi mbuaha udim owo oro ekekunide ama anam Nditọ Israel efre ebaña mfiomo emi okodude ke Egypt. Mmọ ekekere ebaña mbuafa udia emi ekedude do, edi ema efre ebaña unana emi mmọ ekekutde. Ema enọ mmọ ọyọhọ-ọyọhọ se mmọ ekeyomde ke akwa akai-ikot. Abasi iketreke ndinọ mmọ unam nko ete eta nte Enye okokutde ete odot (Psalm 74:14). Enye ama anam idim mmọn asiaha ọwọrọ ke itiat, onyūn anam mmọn eken emi okodorode enem man mmọ eṅwọn. Nsukuyo mmọ ikotoho ke ntak emi mmọ eketiede biọn mikonyūn inyeneneke udia emi ekekemde mmọ ke usen ke usen. Edi ekedi edinam emi owutde idiok-iton obukidem, udon emi owo mikemeke ndikara, eke unana edinim Abasi enyon ye ison ke akpanikọ, ye unana esit ekom ke kpukpru se Abasi Abraham akanamde onọ mmọ.

Iduhe idiok-ṅkpọ emi esinde Abasi ke ndek nte idiok-ṅkpọ unana edinim ke akpanikọ. Emi otim oduk ntọtun-ntọtun ke esit ndusuk owo, esin okposuk edi nte Abasi anamde mme mkpon-ṅkan unana mmọ, esit emi minimke ke akpanikọ idinyimeke ndidohọ ete ke Abasi ama owo nte esit mbuotidem ofiokde ete ke Enye ama. Owo enyene ndiduṅre esit esie ke ini ke ini man oto do enye otim ofiok ete ke asua ukpon esie itohọ mkpasip ndik-ndik idiok-ṅkpọ emi do.

Nditọ Israel ekedi mmọ emi ekenyenede mfon-iso ekan mme idut efen, kpa ye oro etie nte ibat-ibat owo ema esuk edu emi mikenyeneneke esit ndikut emi, edito ke mfon edimana obufa emi otode Abasi ndien nnyin itim ikut nte esit nnyin etiede. Manna ama ọduọ oto ke heaven onọ mmọ ndien mmọ eda mme nkuni ye nsukuyo esio usiene. Mme itiat ema enọ mmọ mmọn emi onode uwem, ndien mmọ eda akpakip idiok-ido esio usiene. Abasi akanam ikokponke mmọ ke ini kiet ekededi, ama onọ mmọ ṅkpọ ke ata ediwak utibe usuṅ, edi mmọ ema eyik ukeme Esie ke ndinọ mmọ unam eta.

Uyo emi okotode heaven ama efek mmọ tutu esin mmọ eyom ṅkpọ efen, oro edi, ṅkpọ emi Abasi ye mmọ ekefiokde ete ke idinyeneke ufon ke ndida ndu uwem. Ke ini mmọ ekekunide eyom mmọn ke Massah, ekeme ndidi ekpri ntak ama odu emi mmọ enode nte mfaña ke abaña mme ido mmọ, nte mmọ ekesuk eyomde mme ṅkpọ uwem emi ikpon. Idiok-ṅkpọ mmọ ke ini oro ekedi ke nkuni utu ke ndibon akam! Edi mi, mmọ edik iton eyom ṅkpọ emi minyeneneke ufon. Otim ọdik ete-ete owo nditre ndibuot idem ye Abasi ke ini ṅkpọ otibede nte, ke ndida ndisime ifiok nnyin nkere nte edi ata ṅkpọ emi eyomde, edi otim ọdik ke ini se iyomde midighe baba ṅkpọ kiet edi oto ke idiok-iton emi asanade ye ufen okposuk edi awakde.

Spirit emi minyeneneke uyuhọ ekere ete ke iyekut inemesit ke mme ṅkpọ emi imọ minyeneneke, edi utọ spirit oro ikwe inemesit inọ idemesie ke ini uduak esit esie ọwọrọde osu. Ke usuṅ efen, mbuotidem akanam inohọ mfaña, edi ononọ ekom ke kpukpru idaha onyūn adara. Edieke Nditọ Israel ekpekekperede Abasi ekan nte mmọ ekekperede mbuaha otu owo, mmọ ekpekenyene obufa odudu emi otode Abasi oto ke manna emi mmọ ekediade ke usen ke usen. Ata ekpri ntak emi mmọ ekedade enam akpakip nsukuyo ekpenyene ndikabare ndi akwa idara oto ke ikwọ itoro. Eyak nnyin ikom Abasi ke mme edidion emi nnyin inyenede utu ke nnyin isukuyo ke abaña mme ṅkpọ emi nnyin iyomde.

Akam Mkpe-Ubọk Ke Abaña Owo Efen

Moses ama ofiok ete ke ndibe ṅkpọ emi anamde owo okut unen ke utom Abasi edi akam mkpe-ubok. Enye ama ofiok ete ke mme nsukuyo, mbumek obukidem, nsqn-ibuot, emi edide se idiworode oto esit mme owo emi idiok-ṅkpọ ọyọhọde, ididighe se owo ekpekemede ndiyọ ke mibohoke Abasi ke Idemesie osuk ada itie nte Ada-usuṅ mmọ. Moses ama ofiok ete ke imọ ikenyeneneke ukeme ndibiom mbiomo mmọ emi ekesuk ekerede kpukpru ini ke esit mmọ ndifiak nka Egypt.

Nnyin imekeme ndikpep akamba ukpep-ṅkpọ nto edu-uwem Moses ke ini emi. Ndusuk owo ema ebiom enye ikpe ke abaña ido edibon akam esie ke utọ ini emi. Mmọ ekeme nditiṅ nnọ nnyin ete ke Moses ekpenyene ndidi “adaha” ke idemesie emi mikpekemeke ndibuṅ ke idak mbiomo emi ekedoride enye, ekpedi nte ededi. Edi Moses ekedi owo, ekpededi enye ekedi Akwa Esine-ufot emi ekenyenede ndidi. Mbiomo mmọ emi ama okpon akan Moses, me owo

efen ndibiom ikpōñ. Enye ama okut unana ukeme esie ke ndinam emi. Idiok iduhe ke nnyin ndikut nte ke nnyin inyeneke ukeme ke odudu obukidem nnyin ndinam se Abasi okpoyomde nnyin inam. Edi eti ñkpō owo ndikut nte ke ukeme ye odudu esie oto Abasi, ñko enye enyene ndinyene uñwam nto Abasi, midighe enye eyeduq oto ke udob mbiomo. Uñwam nnyin itoho nnyin. Enyene ndito Abasi.

Owo kiet ikpōñ okodu emi ekemede ndibiom ubiom-ikpe owo, ndien Enye ama okpon akan owo. Enye ekedi Christ Jesus. Ke idak unana-uñwam emi akwa owo emi Moses okodude, nnyin imekeme ndikpep ñkpō mbaña ufōn owo emi edide esine-ufōt, emi Enye ke Idemesie obiomde “mme idiok-ñkpō nnyin ke idem esie ke eto mkpa,” ye uñwam emi nnyin iyomde ito Abasi kpukpru ini.

Eñwōñq Abasi

Ibōrō emi Abasi okōnqde ama ekem ke kpukpru se Moses ye otu owo ekeyomde ekenyuñ ebupde ebaña. Koro akana nte Moses emek esop owo 70 osio ke otu mbio owo. Do ke Abasi ekenyene ndidōñ mmq nnyuñ nyet mmq aran nnim nñq utom emi. Mmq emi ekenyene ndibō se mmq ekebeñede man ekeme ndita unam emi ukpōñ mmq okōdiokde itōñ oyom nyuhq. Emi ekedi eñwōñq emi okokoñde idaha, edinim eñwōñq emi ekenyene ndibiat ikpō ekikere mmq.

Ke ini Moses mikenyleneke ime ye mmq emi, akañwanade ndikere se ekpenamde man enam eñwōñq emi ewōrō esu, Abasi ke ndisua ido emi, ama obup Moses ete me ubok Qbōñ qmuhq, qōñq nta etīñ ikō-ntiense abaña odudu Esie ye ukeme ke ndinam kpa ñkpō emi mme owo emi ekeyomde enyuñ ediokde itōñ ebaña. Edieke etiñde ete ke ubok owo qmuhq, nte mme Hebrew ekerede ke esit mmq, emi okōwōrō ete ke owo oro inyeneke odudu onyuñ edi ntre ke otu mbon Arab ye Persia eyo mfin, ikō emi **anyan ubok** ada qnq **odudu**, ndien **ibio ubok** ada qnq **mmemidem**.

Abasi okōnq Moses odudu ndimek owo 70 ke otu mbio owo Israel nnyuñ nda mmq ndi ke Ataya. Moses ekenyene ndidi ñkukure owo ndiduñqre idaha mmq. Abasi ama qyōhō ada-usuñ Esie ye ifiok ke abaña utom kiet-kiet emi Enye qnqde mmq ke ini oro ye idahaemi! (Kot 1 Ndidem 3:4-14). Mbio emi ikemekke mme owo emi, edi Abasi okonim mmq ke itie mmq, ebe ke Moses, ndien Abasi okōnq item ke Idemesie. Ñko iduhe owo ndomo kiet emi enyenede ukeme akan me ndidot ke ndimek mmq oro edidade mme itie-utom Abasi ibōhōke ada-usuñ, midighe ese-utom, emi Abasi onimde ndise utom Esie. Oruk owo oro edi se Abasi adade usuñ adaña nte enye anamde ñkpō qnq Abasi ye mme otu owo. Moses nte enye emi edide ekpeme-erōñ akpanikō ye ada-usuñ ama anam nte enye okokutde ete Abasi okoyom imq inam ntre, ndien ama emek mmq emi enye okōfiokde onyuñ okutde ete Abasi eyenyime. Enye ekedi ada-usuñ emi anamde akpanikō, anam akpanikō qnq Abasi ukem nte anamde qnq Israel.

Owo iba ke otu mbio emi ekemekde ikekemeke ndiwut idem ke Ataya ke mme nta emi nnyin mifiokke idahaemi edi emi ama ekem ke ini oro. Edi emi ikōbiqñqke ukem odudu emi okodude etre ndiyōhō mmq nnyuñ nyet mmq aran emi okōyōhōde owo 68 emi ekedade ke iso Qbōñ ke Ataya. Abasi ama osio ikōt Esie qdōñ onyuñ qnq mmq odudu, ke kpukpru idaha ke mbuk ererimbot ye mme ñwōrō-nda enq odudu ye spirit Esie man mmq eka iso ke utom Esie. Ke ini Akani Ediom, spirit odudu emi ekesidi ke mme ñwōrō-nda nta ye mme ini ndien ikōnqōhō Enye ndiduñ ye owo nte ekedide tōñq nte ekeñwaña Enye enq ufok-Abasi ke eyo mfōn emi. Ediyarare ñwut emi ke ñtōñq mbuk eset Israel, nnyin imekeme nditiñ ndien ite ke ekedi oruk, me mbiet edibō odudu emi ekenyenede ndidi ke mme akpatre ini, emi midighe ibat-ibat owo ikpōñ emi ekotde saña-saña edikemede ndibō enye qyōhō-qyōhō, edi kpukpru mmq eke esañade ekekem ke mme idahaemi enimde, emi ebōñde akam ke “esit kiet” emi ema ekebem iso enam asana ofuri-ofuri (Joel 2:21-32; Utom Mme Apostle 2:1-21).

Utip Mbumek Ye Idiok Udōñ

Ke ndo-ndo oro, ofim emi akadade ikukpa edi ke nna Israel ama oto Qbōñ edi. Abasi ama qdōñ ikukpa, udia emi emekde, ke itie emi Enye okpōkōnqde ikañ ye brimstone! Edi sia nsukuyo mmq eketiede nte ñkpō eke mmq ekañde odudu Abasi ndinō mmq udōñ esit mmq, Abasi ke akpa ifet ama owut mmq odudu Esie, man anam mbukpo unana edinim ke akpanikō mmq ana iñwañ ke iso mmq ye ke iso nnyin nde. Ndien Enye ama qdōñ akamba ufen eke odotde.

Idaresit mmq ekedi ke esisit ini. Ke ini unam osuk odude ke edet ndusuk mmq, mbemiso mmq eteta, iyaresit Qbōñ ama osim mmq ndien ema emia mmq akamba ufen. Mme usōrō ye idiok-itōñ mmq ekesuñq ke akamba mkpaña.

Mmq ikōyuhōke ke se ekenqde mmq emi ekekemde ye se ikedide mme unana mmq ke usen kiet, nte Abasi oyomde nnyin iyuhq ke idem nnyin, edi ke idiok-itōñ, mmq ema etañ ediwak inuen emi enyuñ ayak mmq ebri ke isōñ man esat. Ekikere mmq ke ndinam emi, ke akpan, ekedi ndinim nsuhq nñq idem mmq mbeñe ini iso. Mmq ema esuk uyo ke ini mmq mikenyleneke idorienyin ke se mmq edidiade, ndien Abasi ama qnq mmq manna ke usen ke usen. Mmq ema esuk uyo ebaña manna emi, ndien ke emi Abasi ama qnq utibe unam, ikukpa, emi nnyin mikotke akpa ite ke mmq ema ekōm Abasi ke idem usen kiet.

Mmọ nko ema eyik ete mme Abasi emekeme, ndinọ mmọ unam eta ke ini mmọ ekesemede ebaña mfina mmọ. Mmọ ema esuk eka iso eyik Enye, eka iso ewut ke mme edinam mmọ nte ke mmọ ikonimke ite ke edi Enye okonọ mmọ unam emi, edi, emi okonyuñ edi mfoniso mmọ. Mmọ enam nnyin ifiok oto ke mme idiok-iton edinam mmọ ete ke ekedi eti ifet ke mmọ ekenyene emi, emi ke ndusuk ini mmọ idinyeneke utọ ifet emi aba. Ndusuk owo esikere ete ke nkpi nkan ke ikukpa emi owo kiet ekededi akatañde okodobi bushel 80.

Unana edinim ke akpanikọ mmọ emi ekedi udonọ emi ekeworode owut idem ke ini ke ini, nte ekutde ke kpukpru edinam mmọ. Mme utibe-nkpọ mbom ye eke ubierikpe ikañwamke ke ndikpuhore esit unana edinim ke akpanikọ mmọ. Ekeme ndidi idem ama akpa mmọ eti-eti ke ini mmọ ekutde nte ubok Abasi anyanarede ke ntak mmọ, edi emi ikekemeke ndinam mmọ enim ke akpanikọ! Owo kiet ama odohọ ete ke unana edinim ke akpanikọ ye edika iso ke idiok-nkpọ asaña kiet. Nditọ Israel ema ema idiok-nkpọ mmọ ndien inyuñ inyimeke ndiyak, ke ntre mmọ ema eka iso ke unana edinim ke akpanikọ man oto do mmọ ekpekeme ndimum idiok-nkpọ mmọ nkama. Eyak nnyin ibon akam man oto do Abasi ekpesin ke esit nnyin ima ndinam esit nnyin asana ye nsoñ nda edinim Edisana Ikọ Esie ke akpanikọ.

Andiwet Psalm etiñ onọ nnyin ete ke mmọ ekeyom Abasi ke udomo idaha enyuñ ebup ebaña Enye enyofn-enyofn, edi edeme mmọ eketiñ nsu, ndien mme akam mmọ ekedi nneminua ikpon. Esit mmọ ikenenke ye Abasi. Mmọ ikenyeneke udon inọ Enye ikan mme nkpo efen. Mmọ ikenyeneke udon ndinam uduak Esie me ndiyak enam uduak Esie enọ mmọ. Mmọ ekeyom usuñ idem mmọ. Edi Abasi ama enyene anyan ime ye mfonido, onyuñ anam ye mmọ ke mbom, onyuñ eti ete ke mmọ edi kpasuk nton ye mbiet ye flawa inwañ emi ebefe efep.

O, mbom Abasi okpon adaña didie! Enye odu ke “nsinsi-nsinsi” (Psalm 103:17); onyuñ “ebigide ke nsinsi” (Psalm 106:2); ndien enye omoyohọ ke ofuri ererimbot (Psalm 119:64).

MME MBUME

1. Nso idi ntak emi ikañ ubierikpe Abasi akatade nna Israel?
2. Nso ke Moses akanam ke ini ikañ ekedide?
3. Nsukuyo emi akabañade manna okotonọ ke mmọñ?
4. Nso ukpep-nkpọ ke nnyin ikeme ndibọ ke ibuoit-ikọ emi abañade edimek mme nsaña ye mme ufan nnyin?
5. Nso ke nditọ Israel ekeyom ke itie manna?
6. Nso ke afo ekpekeme nditiñ nte ke oro ekedi idiok-nkpọ mmọ ke mmọ ndiyom mme nkpo emi ke itie manna?
7. Anie akwa owo Abasi ke esiode Moses efep okobon akam ke ini enye okodude ke nnanenyin, ukem nte Moses okobonde akam ke idaha ini emi?
8. Nte Abasi ama okop akam Moses? Nso ikedi iborọ, edieke Enye okokopde?
9. Nso ke Abasi akanam ke iborọ nsukuyo nditọ Israel?
10. Nso akamba edinam Abasi okoworọ owut idem ke kpukpru edinam Esie ye nditọ Israel?